

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie VWS
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Europalaan 40
3526 KS Utrecht
t 030 – 3 400 600
e info@kbo-pcob.nl
i www.kbo-pcob.nl

Datum: 12 oktober 2018
Onderwerp : Input KBO-PCOB en NOOM voor
begrotingsbehandeling VWS

Geacht Kamerlid,

Op 17 en 18 oktober aanstaande vindt de plenaire behandeling van de VWS-begroting 2019 plaats. KBO-PCOB, de grootste seniorenorganisatie van Nederland en Netwerk van Organisaties van Oudere Migranten (NOOM) vinden het een compliment waard dat ouderen in de kabinetsplannen zo'n prominente rol spelen. Het moet echter niet bij plannen en programma's blijven. Wij vinden het de hoogste tijd voor daadkracht. Ouderen dienen daadwerkelijk de veranderingen en verbeteringen te bemerken of te ervaren.

Van manifest Waardig ouder worden naar Pact voor de Ouderszorg

Ons manifest Waardig Ouder Worden¹ waarvoor in het regeerakkoord voor deze kabinetsperiode in totaal € 180 miljoen is uitgetrokken, is vertaald in het Pact voor de Ouderszorg. Met vereende krachten wordt gewerkt aan het inrichten van structuren om eenzaamheid tegen te gaan, langer thuis wonen met goede zorg en ondersteuning mogelijk te maken en ouderen zich thuis te laten voelen in het verpleeghuis. Er is een Raad van Ouderen ingericht zodat het niet alleen *over*, maar vooral *met* ouderen gaat. Daarnaast zijn wij blij dat het kabinet geestelijke verzorging en levensbegeleiding in de thuissituatie vanaf 2019 met € 25 miljoen financiert. Er was echter € 35 miljoen toegezegd. Wij betreuren het dat er op voorhand al een bezuiniging is ingezet voordat is gestart. Dit kan niet de bedoeling zijn en vraagt om opheldering. *Kunt u de minister vragen om de € 10 miljoen die niet in 2018 is uitgegeven, voor geestelijke verzorging te oormerken?*

Stapelning zorgkosten

Het kabinet wil de stapeling van zorgkosten tegengaan. Het effect van de invoering van het Wmo-abonnementstarief, verhoging van de zorgtoeslag en de maximum eigen bijdrage medicijnen wordt echter teniet gedaan door de gevolgen van de btw-verhoging voor de prijzen van gezonde voeding, medicijnen en hulpmiddelen. Daarnaast verdwijnen vitamines, mineralen en zware paracetamol uit de basisverzekering, gaat de Zvw-premie omhoog en loopt één op de tien ouderen het risico zorgtoeslag te missen, zo bleek uit onderzoek dat onder meer KBO-PCOB en NOOM recent hebben laten uitvoeren door Regioplan². Zorgmijding ligt op de loer. *Wij verzoeken u daarom de minister te vragen in kaart te brengen wat de maatregelen betekenen voor ouderen met zorgkosten, en te voorkomen dat zij te maken krijgen met een onoverkomelijke stapeling van zorgkosten.*

---

¹ Waardigouderworden.nl – investeringen Waardig ouder worden 2018-2021

² <https://www.kbo-pcob.nl/nieuws/honderdduizenden-senioren-lopen-risico-geld-te-laten-liggen>

Preventie ouderen

Wij zijn blij met het te sluiten preventieakkoord waarin ook gezondheidsbevordering van ouderen aandacht krijgt. Om wintersterfte onder ouderen te voorkomen omarmen wij de zojuist aangekondigde maatregelen tegen de griep epidemie. De winter van 2017-2018 kenmerkte zich door een langdurige en zware griep epidemie, waarbij ongeveer 900.000 mensen ziek zijn geworden en naar schatting 9.500 mensen meer zijn overleden dan normaal. Met een duur van achttien weken was deze griep epidemie ook veel langer dan het gemiddelde van de laatste twintig jaar. De staatssecretaris streeft naar een zo hoog mogelijke vaccinatiegraad (liefst 100%) onder zorgverleners en een ander, effectiever griepvaccin in 2019-2020. Daarnaast is de staatssecretaris positief over het advies van de Gezondheidsraad om ouderen in te enten tegen pneumokokkenziekte, zoals longontsteking, sepsis (bloedvergiftiging) en meningitis (hersenvliesontsteking). *Wij vragen ons af wat de verdere voortgang is en pleiten voor snelle implementatie van het pneumokokkenvaccin voor senioren in verband met de te verwachten gezondheidswinst.*

e-Health

Als onderdeel van het programma Langer Thuis wordt een stimuleringsregeling e-health thuis gelanceerd. De thuiszorgtechnologie gaat cliënten, mantelzorgers en professionals ondersteunen. Deze regeling dient een impuls te geven aan de daadwerkelijke implementatie van e-health in de werkprocessen in de zorg en ondersteuning. De digitale vaardigheden van het huidige en toekomstige medewerkers in de zorg moeten worden versterkt. *Wij willen graag dat gebruikers, met name ouderen, oudere migranten en mensen met lage gezondheidsvaardigheden bij dit traject betrokken worden, en dat hun digivaardigheden vergroot worden. Ons voorstel is om tabletcoaches (digivaardige senioren die digibete senioren ondersteunen) van KBO-PCOB hierbij een rol te laten vervullen.*

Leeftijdsbestendig wonen/tussenvormen/leefomgeving

Voldoende geschikte woningen voor ouderen blijft een aandachtspunt. Ouderen hebben behoefte aan informatie om hun woning levensloopbestendig te maken alsmede ruimte voor nieuwe (kleinschalige) vormen van gezamenlijk wonen zodat mensen zelfstandig, maar beschermd oud kunnen worden in eigen dorp/wijk. Er is hiertoe een stimuleringsmaatregel vernieuwende woonvormen in het leven geroepen, maar wij missen stimuleringsgelden voor de inzet van domotica en het betrekken van ouderen om hiermee vertrouwd te raken. Door het wegvallen van de zorginfrastructuur-regeling dreigen voorzieningen voor ouderen te verdwijnen, of zijn inmiddels verdwenen. Het gaat om plaatsen waar ouderen elkaar kunnen ontmoeten en sociale restaurants, waarvoor het kabinet zich in de beantwoording van de feitelijke vragen wel erg achter de gemeenten verschuilt. Wijken moeten worden aangepast aan de vergrijzing. *Wij verzoeken u aan de minister de toezegging te vragen dat de stimuleringsmaatregel vernieuwende woonvormen ook in deze behoeften voorziet: welke bijdrage geeft VWS?*

Zorg en ondersteuning op de juiste plek

Met het programma Langer Thuis is er meer aandacht gekomen voor zorg en ondersteuning van thuiswonende ouderen. De grote financiële tekorten in het sociaal domein in gemeenten baren ons echter grote zorgen. KBO-PCBO en NOOM willen graag dat zorggeld ook zorggeld blijft. Bij thuiswonende ouderen met meervoudige problematiek werken hulp- en zorgverleners soms niet goed samen, of is het hen niet duidelijk wie de regie heeft. Ouderen willen graag een centrale zorgverlener die vast aanspreekpunt is. In het kader van het programma Langer Thuis worden maatregelen getroffen om netwerkzorg te versterken en gegevensuitwisseling te stimuleren. *Hoe denkt de minister een centrale zorgverlener voor ouderen te bewerkstelligen, en kan de door oudere aangewezen zorgverlener met regieverantwoordelijkheid een extra beloning ontvangen?*

Oudere patiënt in het ziekenhuis

De aandacht voor de oudere richt zich geheel op de situatie *buiten* het ziekenhuis. De zieke oudere *in* het ziekenhuis krijgt onvoldoende aandacht. Er blijft sprake van een gebrekkige keten, Ook de uitkomsten voor de kwetsbare oudere na (spoed)opname in het ziekenhuis zijn slecht. Er is ons inziens in het ziekenhuis en in de keten nog veel verbeterpotentieel. *Kan de minister meer geld vrijmaken om de kwaliteit van ziekenhuiszorg voor oudere patiënten te bevorderen, waarbij doorstroming in de keten en het voorkomen van onnodige ziekenhuisopname aandachtspunten zijn?*

De personeelstekorten in de zorg

De vraag naar beroepszorg, maar ook naar vrijwillige zorg blijft stijgen. Uit de beleidsagenda blijkt duidelijk dat het ministerie wil inzetten op instroom via het opleiden van nieuwe zorgprofessionals over de volle breedte van de zorg- en welzijnssector. Maar om aan de vraag te kunnen blijven voldoen is het eveneens van belang dat overheid, beroepszorg en vrijwilligersorganisaties beter gaan samenwerken en dat vrijwilligerswerk versterkt wordt. Zo moeten vrijwilligers niet gezien worden als gratis extra handjes, maar als een essentiële aanvulling op het zorgaanbod. Dankzij de scholing van ouderenadviseurs als cliëntondersteuners zijn KBO-PCOB en NOOM sterk in vrijwilligerswerk. Ook zetten wij ons in voor het aanbieden van maatschappelijke stages. De mogelijkheid tot scholing van vrijwilligers vinden wij van groot belang. Scholing maakt hen sterker in de steeds zwaarder wordende rol die zij krijgen in het informele circuit, mede doordat zij zich daardoor gewaardeerd en gelijkwaardig voelen. *Tegen deze achtergrond verzoeken wij u er bij de minister op aan te dringen om de samenwerking tussen informele en formele zorg te versterken en ook vrijwilligers waar nodig toegang tot op hen toegesneden scholing en ondersteuning te geven.*

Wij verzoeken u onze aandachtspunten bij het debat te betrekken en hopen van harte dat de mooie plannen realiteit worden voor ouderen met complexe zorg- en ondersteuningsproblemen. Wij wensen u een goed debat toe.

Met vriendelijke groet, mede namens Bouchaid Saadane, voorzitter NOOM,

met vriendelijke groet,

Manon Vanderkaa,
directeur